

Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanmakta olup, davacı ... tarafından sözleşmenin kurulması istemine ilişkin olarak açılmış, mahkemece davanın kabulüne dair verilen hüküm, davalı tarafından temyiz olunmuştur. Davacı vekili, müvekkili kurumun 6200 sayılı Kanun'la verilen yetkiye dayanarak sulama kooperatiflerinin tesislerini yapıp, monte ederek çalışır vaziyette teslim ve devrettiğini, devir sözleşmesi ile pompaj tesislerinin intifa hakkının kooperatife geçmekte

olduğunu, mülkiyetin ise, bedel ödeninceye kadar idarede kaldığını, taraflar arasında imzalanan 22.11.2012 tarihli ön sözleşmenin imzalamasını müteakip işlemleri yapıp tesislerin kurulup devire hazır hale getirildiği halde, davalı kooperatifçe sözleşmenin imzalanmadığını, sözleşmenin kurulmasına karar verilmesini dilemiştir. Mahkemece, davanın kabulüne karar verilerek sözleşmenin kurulmasına ve sözleşme şartlarının da düzenlenmesine karar verilmiştir

Mahkemesi Yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün temyizen tetkiki davalı tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla dosyadaki kağıtlar okundu gereği konuşulup düşünüldü: – K A R A R – Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanmakta olup, davacı ... tarafından sözleşmenin kurulması istemine ilişkin olarak açılmış, mahkemece davanın kabulüne dair verilen hüküm, davalı tarafından temyiz olunmuştur. Davacı vekili, müvekkili kurumun 6200 sayılı Kanun'la verilen yetkiye dayanarak sulama kooperatiflerinin tesislerini yapıp, monte ederek çalışır vaziyette teslim ve devrettiğini, devir sözleşmesi ile pompaj tesislerinin intifa hakkının kooperatife geçmekte olduğunu, mülkiyetin ise, bedel ödeninceye kadar idarede kaldığını, taraflar arasında imzalanan 22.11.2012 tarihli ön sözleşmenin imzalamasını müteakip işlemleri yapıp tesislerin kurulup devire hazır hale getirildiği halde, davalı kooperatifçe sözleşmenin imzalanmadığını, sözleşmenin kurulmasına karar verilmesini dilemiştir. Mahkemece, davanın kabulüne karar verilerek sözleşmenin kurulmasına ve sözleşme şartlarının da düzenlenmesine karar verilmiştir. Hukukumuzda sözleşme serbestliği ilkesi mevcuttur. Gerek mülga 818 sayılı BK'nın 19. maddesi gerekse yürürlükte bulunan 6098 sayılı TBK'nın 26. maddesi sözleşme özgürlüğünü getirmiş ve özellikle tarafların kanuna ve ahlaka/adaba aykırı olmamak koşuluyla sözleşme düzenleyebileceklerini, sözleşmenin içeriğini serbestçe belirleyebilecekleri kabul edilmiştir. Esasında gerek Dairemizin gerekse Yargıtay'ın kökleşmiş içtihatlarında da bu husus defalarca vurgulanmıştır. Bunun gibi taraflar tek taraflıolarak sözleşmeyi feshetme hakları da hukukumuzda yer almıştır. Öte yandan hakimın sözleşmeye müdahalesi ise bazı hallerde kabul edilmektedir. Örneğin aşırı ifa gücü yönünde getirilen düzenleme (6098 sayılı TBK'nın 138. maddesi) ile hakimın sözleşmeye müdahalesi öngörülmektedir. Esasen TBK'nın yürürlüğe girmeden önce de Yargıtay sözleşmenin uyarlanmasını bazı koşullarda kabul etmekte idi. Özellikle yabancı para borçlarında dövizin hızla artması halinde uyarlama davalarının kimi zaman kabul edildiği

bilinmektedir. Yine, iltihaki sözleşmelerde de, özellikle tüketicilerin korunması amacıyla şartları oluştuğunda idareyi zorlayıcı sözleşmelerin kurulması kabul edilmektedir. Ne var ki, bunlar istisnai haller olup, aslolan tarafların iradesi ve sözleşme serbestliği ilkesidir. Öte yandan, bir davada hukuki yarar olması dava şartıdır. Gerçekten de, gerek 6100 sayılı HMK'nın 114. maddesinde gerekse 1086 sayılı HUMK'nın uygulandığı dönemlerde, hukuki yarar bulunması gerekmektedir. Hukuki yarar bulunmadığı durumlarda davanın bu sebeple reddi gerekir. Değnilmesi gereken bir husus da, dava açıldığı tarihte yürürlükte bulunan 6100 sayılı HMK'nın dava çeşitlerini düzenleyen 105-113. maddeleridir. Bunlardan eda davası ve tespit davası yanında 108. maddesinde, inşai dava türü de mevcut ise de, inşai dava yoluyla, mahkemeden, yeni bir hukuki durumun yaratılması veya mevcut bir hukuki durumun içeriğinin değiştirilmesi yahut onun ortadan kaldırılması talep edilir (108/1.md.). İnşai dava türlerine örnek olarak da, geleceğe yönelik bir etki doğurması nedeniyle hükmün kesinleştiği an başlangıç noktası olacaktır. Bunlara örnek olarak, dernek veya vakıfların feshi, tüzel kişiliğin feshi, boşanma, evliliğin iptâli, evliliğin feshi, mirasın paylaşılması gibi davalar örnek olarak gösterilebilir. Geçmişe etkili inşai davalara örnek olarak, soybağının reddi, ölüme bağlı tasarrufların iptâli, anonim ve limited şirketlerde genel kurul kararlarının iptâli, yargılamanın yenilenmesi davalarıdır (Prof. Dr. Hakan Pekcanıtez, Medeni Usul Hukuku, II. Cilt, sh. 985-986). Bu açıklamalar gözetildiğinde, sözleşmenin kurulmasının da bu dava türü içerisinde kaldığından bahsedilemez. Yukarıda açıklanan nedenler ve somut olay incelendiğinde; davacı idare ön sözleşme uyarınca edimlerini ifa etmelerine rağmen, davalı kooperatifin sözleşmeye yanaşmadığını ileri sürmüş ve eldeki davayı açmıştır. Davacı idare eda davası açabilecekken, sözleşmenin kurulmasının mahkemeden istemesi bu düzenlemelere ve yargısal içtihatlarla aykırıdır. Bu davada davacı yanın hukuki yararı bulunmadığından 6100 sayılı HMK'nın 114/1-h maddesindeki dava şartı da bulunmamaktadır. Bu haliyle

davanın dava şartı noksanlığından reddi gerekirken, sözleşmenin kurulup, sözleşmeşartlarının da belirlenerek, hüküm kurulması usul ve yasalara aykırı olup, kararın bu nedenlerle bozulması uygun bulunmuştur. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz olunan hükmün BOZULMASINA, ödediği temyiz peşin harcının istek halinde temyiz eden davalıya geri verilmesine, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 22.11.2017 gününde oybirliğiyle karar verildi.]]>